

Kratki životopis bl. Salomeje

(Iz homilije nadbiskupa mons. Đure Hranića, Đakovo, 19. studenoga 2014.)

Povijest govori da je blažena Salomeja rođena u Krakovu u kraljevskoj obitelji 1211. godine. Otac joj je bio Krakovski vojvoda, imenom Lešek. Vrijeme u kojemu je došla na svijet, 13. stoljeće, bilo je teško vrijeme na području današnje Poljske: puno malih sitnih kneževina i napetosti među njima, a k tome i pogranični sukobi i ratovi s okolnim narodima.

Razmišljajući o svojoj ženidbi, Lešek je odlučio, da bi izbjegao stalne pogranične sukobe s Rutenima, mir priskrbiti bračnom vezom te je oženio rusku princezu Grimislawu. Iz toga braka rođena je kao prvo dijete djevojčica - Salomeja. Otac joj je dao i ime u skladu s nakanom koju je imao sklapajući ženidbu. Ime je dobila prema hebrejskoj riječi Shalom, koja znači mir. Iako nema puno sigurnih podataka iz njezina djetinjstva, poznato je da su je roditelji, kad je imala tri godine (čini se i posredstvom krakowskog nadbiskupa) obećali za ženu sina mađarskoga kralja Andrije II., imenom Koloman, koji je tada imao 6 godina. Roditelji su to učinili da bi svome sinu, Salomejinom bratu Boleslavu osigurali podršku Mađara za nasljedstvo na krakowskom kraljevskom tronu.

Takva ženidbena obećanja roditelja za svoju djecu su u ono vrijeme bila uobičajena. Tako obećano dijete često je i prije vjenčanja živjelo kao član pratnje obitelji u koju se udalo. Tako se dogodilo i Salomeji. U borbama među kneževstvima, jedno su vrijeme ona i budući muž Koloman kao djeca dospjeli i u zarobljeništvo. Tradicija kaže da su upravo u to vrijeme njih dvoje dogovorili da će i kad budu vjenčani dalje nastaviti živjeti u djevičanskom braku. Nakon zarobljeništva, kad je imala 7 godina, 1218. godine, vjenčana je za Kolomana, naslovnog kralja Galicije. Brat mu je bio Bela IV. Njegov otac, kralj Andrija, mladencima Kolomanu i Salomeji kao svadbeni dar poklonio je Hrvatsku, Dalmaciju i Slavoniju. Valja naglasiti da su njihove obitelji bile veoma pobožne plemenitaške i kraljevske obitelji. Salomeja je već kao dijete postala franjevačka trećoredica. Cijela kraljevska obitelj u koju se Salomeja udala imala nekoliko svetih članova: sv. Elizabeta Ugarska bila je Kolomanova sestra, a sv. Hedviga njihova tetka.

Koloman je kao kralj Hrvatske, Dalmacije i Slavonije zajedno sa Salomejom stolovao u Čazmi pa je tako svoj kraljevski naslov prenio i na Slavoniju te je Slavonija po njemu nazvana kraljevinom. Koloman u suradnji sa suprugom Salomejom 1239. godine bosanskom biskupu Ponsi dariva imanje i grad Đakovo. S tom činom započela je povijest Đakova kao biskupskoga sjedišta. Čin darivanja potvrđen je i u ispravi hrvatsko-ugarskog kralja Bele IV., datiranoj 8. svibnja 1239. godine, i ta isprava predstavlja prvi pisani spomen Grada Đakova.

Salomeja je s Kolomanom živjela sve do njegove smrti u borbi s Tatarima 1241. godine. Nakon toga, kao tridesetogodišnja udovica, živjela u kraljevskoj obitelji svoga muža. Posvetila se dobrim djelima i milosrđu, bila je veliki dobrotvor. Odlučuje napustiti kraljevski dvor, vratiti se u Poljsku i postati redovnicom. Zajedno s bratom Boleslavom 1245. godine podiže jedan novi samostan Klarisa i ulazi u nji kao klarisa te je u njemu živi sve do smrti. Živjela je svojevolumno iza rešetaka, kao klarisa, u pokori i siromaštvu. Istaknula se u poslušnosti i poniznosti. Umrula je na glasu svetosti 17. studenoga 1268.

godine. Njezine susestre, koje su je izložile na odru, zabilježile su da je iz njezina mrtvoga tijela počeo izlaziti veoma privlačan miomiris te da su se prije ukopa, dok je još bila na odru, dogodila neka čudesa. Pokopana je u Franjevačkoj crkvi u Krakowu. Njezino štovanje odobrio je 1672. godine papa Klement X.

Vjernici u Poljskoj štuje je na osobit način moleći za mir, zajedništvo i slogu u obitelji te joj se u molitvi utječu bračni parovi bez djece, moleći za dar svoga poroda.

Himan bl. Salomeji

U zakonitoj ženidbi,
ti ostala si djevicom,
po smrti muža prigrli,
u samostanu život svet.

U Poljsku si se vratila,
klarisa ondje postala,
sva Bogu se posvetila,
i nama uzor postala.

Pomaži s neba sve nas ti,
k'o majka zemlje Hrvatske,
pred Bogom nas zagovaraj,
i zovi sve nas u nebo.

Salomejo, zagovaraj,
kod Svetog Trojstva Hrvatsku,
da život svoj provodimo,
to Sveto Trojstvo slaveći.